

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 20. октобра 1881.

Бр. 29.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Währingerstrasse 9.) — Преплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

У очи избора посланика,
а у уши, у душу и у срца бирача.

Српска слога, зову те на мобу;
Српска свести, међу те на пробу.

Бистра водо, тебе давно муте, —
Право твоје нек ти каже путе!

Патња наша, и нова и стара,
Нек нам очи данаске отвара.

Па сад хајдмо, где се гласи броје,
И бирајмо посланике своје!

Изберимо, да нам буде дика,
Седамдесет и пет заточника.

Који знају прелетети рова —
Седамдесет и пет соколова.

Према ветру, што нас кушат' смера —
Седамдесет и пет карактера.

Према гујам' пакленогa сика —
Седамдесет и пет оклопника.

Према бесу рушилачка квара —
Седамдесет и тол'ко зидара.

Ранам' нашим, ранам' до срцаца —
Седамдесет и пет видалаца.

Отровима, врелу наших мука —
Седамдесет и тол'ко устука.

Деци нашој спомен од отаца —
Седамдесет и пет образаца.

Виновнику нашег горког стања
Седамдесет и пет презирања.

* * *

Ал није нужде рећи, што реко;
Та од свог срама ми смо далеко.

Не шаљем песму да вас пробуди —
(Увек су будни, који су људи).

Ал где је 'вака уздања јака,
Ту кашто стража постане млака.

А бива дера у свачој кући, —
И два-три лиса могу с' увући.

И тада ипак — криво сам реко —
Од срама не би били далеко.

Но је-лте, браћо, тако нам среће,
То бити не сме, то бити неће?

Ни једном лису ући не дамо,
Где једнодушни бити имамо,

Где с' један печат иште на писмо:
„Имамо свести, — робови нисмо“.

Шетња по Новом Саду.

XCI.

У „Школском листу“ (бр. 19.) стоји (по неком страном листу) од речи до речи ово: „Да будеш сигуран од грома не треба што друго да радиш, него да уђеш за време грмљавине у простран кавез, који је сав од метала, а налази се у потпуној проводној вези са земљом.“

Ово је јасно и не треба тумачења. Чим дакле стане грмити, а ми „не треба што друго да радимо“, него одмах сви у простран кавез, „који се налази у потпуној проводној вези са земљом!“ У Новом Саду имаде преко 20.000 душа, и ти сви кад грми, „не треба што друго да раде“, него сваки да уђе тако у кавез од метала и да чучне. С тога би ваљало што скорије да се набаве за Нови Сад 20.000 кавеза од метала ако не могу фабрике брзо саградити толику силесију од кавеза, могли би се покуповати кавези од каквих банкротираних менаџерија, па понаместити по улицама и довести их у потпуну проводну свезу са земљом.

Али док ти кавези не буду са свим популарни, докле ћемо моћи само нашу велику господу тим начином од грома чувати, те им набавити кавезе од лавова, мајмуна, рисова, курјака, лисица и т. д., а ми сиротиња мораћемо се још по старом свом обичају склањати од грома по бирџузима, каванама, по зиданим од цигље (а не од метала) кућама, које такође имају „потпуну свезу са земљом.“

Ал кад тај сомборски лист (којем, озбиљно буди речено, свака част и поштовање, као ваљаном нашем педагошком листу!), кад тај лист зна тако сигурну заштиту од грома, за што нам он није давно већ препоручио и какву сигурну заштиту од Громона (мал' не рекох Германа, ал' шта ћу кад су налик!)? Да ли би и за њих, хоћу рећи, за њега требао какав кавез од метала, и да ли ти препоручени кавези имају, као и други кавези, своје решетке и валове, и да ли морају бити свезани са земљом, и нека нам се каже са колико ланаца земље? Онда ћемо одмах расписати „конкурз“ за тај Громанов кавез.

Ми смо до сад у кавезима држали само тице, и то свакојаке тице, али ти кавези не стоје „у потпуној свези са земљом“, него их обично обесимо о клин, па мени се чини, да ћемо и те од грома препоручене кавезе — обесити о клин.

Премда ако ћемо нашто имају они право, који су тај кавез измислили. Од грома се треба чувати. Само би ја Фарадеју, измишљачу те справе, препоручио једну модификацију. Он вели да треба кавез да буде од метала, пошто су пак метле (и вишњеве и оне беле) за тај посао скупе, то би много боље било, да се ти кавези праве од коприва, прво што је јефтиније, а друго што је и сигурније од грома, јер — као што знамо — гром неће у коприве (Ваљда се боји да га не ожегу.) А коприве је лако наћи, добри ботаничари могу да је познаду и у помрчини, само кад је опипају.

Не би рђаво било, кад би се измислили кавези и за друге разне непогоде: за кишу, мраз, тучу, ватру, воду, и т. д.

Тако н. пр. добро би било, кад би сваки газда од винограда, кад види да ће доћи мраз или лед на виноград му, а он за времена узме свој виноград, и стрпа га у кавез, који има „потпуну проводну свезу са земљом“; исто тако кад се појави у вароши ватра, онда би сваки требао своју кућу да унесе у кавез од метала, те би био сигуран, да му неће изгорети; кад би какви весели бећари покисли — т. ј. кад удари већ врло мокра киша, ваљало би их одмах стрпати у кавез, док се време не осуши и т. д.

Аб.

1276 фор. 80 нов.

При избору посланика само у једноме месту Сотину у Срему потрошена је горња сума, словом: хиљаду двеста седамдесет и шест форината и 80 новчића, и то на ове рубрике, као што гласи крчмара Ксавера Штерла рачун:

8 буради пива по 7 фор.	. . . ф.	56.—
960 литара белог вина по 48 н.	ф.	460.80
1050 литара шилера по 40 н.	ф.	420.—
10 литара ракије а 60 н.	. . . ф.	6.—
4 литре шљивовице по 1 ф.	. . . ф.	4.—
За јела	. . . ф.	250.—
За покрадене и полупане чаше и флаше	. . . ф.	80.—
Свега	ф.	1276.80

Као што „Сремски Хрват“ уверава, то је крчмар давао по налогу начелника општинског Ивана пл. Божића, па кад се било појело и попило за 700 ф. крчмар оде начелнику и пита: да ли још сме давати, а Божић је гларедио да се и даље даје.

То је сте лсно и красно, поштено и благородно, Бедковић је министар, па може своје бираче и почасти, али само једна маленкост још заостаје, а то је то: што сад после избора ту багателу од 1276 фор. и 80 н. неће кузавном крчмару нико да плати, те се овај обратио на суд и чека решење.

Вредно је и то споменути, да (као што „Сремски Хрват“ приповеда) — др. Пејичић хандлује с крчмарем и нуди му 400 фор., па да се изравна ствар, но крчмар није јео лудих печурака да пристане на то, него хоће суд да реши.

Овој ствари не треба коментара, али ћемо навести, какву науку црпи отуда један лист — не српски, него чисто хрватски — он вели:

„Сваки је луда, који подвоји (посумња), да су избори чисти израз слободне воље бирача.“

П а б и р ц и.

Наравно. — Но, мајсторе, колико ће рифи чоје требати за мој капут? — Шест рифи, молићу. — То је много. Вид'те, мој пређашњи кројач Жвекић увек је само пет рифи узимао. — Па наравна ствар, то је због тога, што је мој син пет година старији од његовог.

Класификација. Неко је овако разредио места на жељезници: На првоме су месту путници грубијани спрема кондуктера; на трећем је месту кондуктер груб спрема путника; а на другом су месту путници један спрема другог грубијани.

Из ботанике. Неки професор природних наука овако пише у својој књизи о неком биљу: „Од ове биљке праве се ужета, којима се вуку лађе, звони у торњевима и зликовци вешају.“

Расејани писмоноша. У једној енглеској вароши беше неки писмоноша тако расејан, да је сам своје име заборавио. Једанпут добије он једно писмо, које је било на њега самог адресирано, но он је обишао целу варош тражећи адресата и не могаше га наћи.

Олакшавајућа околност. Судац: Ви сте овога господара тукли. С тога вас осуђујем на 15 фор. глобе и 14 дана затвора. Имате ли какву олакшавајућу околност? Оптужени: Молим, да се узме у обзир, да сам га меканим дрветом ударио.

Да л' познаје? Је л' вама познат роман Милована Видаковића „Силоан и Милена“? — „Јесте, из виђења.“

О времену. Учио учитељ ђака, да глаголи имају у главном три времена: садање, прошло и будуће време. Затим га запита: „Кад ја кажем: „Падао је снег,“ у којем је то времену?“ — Ђак одговори: То је у зиму.

Јавна благодарност.

Да је високопоштовани господ. Екелфалуши добио из Србије таковски орден (II. реда) — то је јавно публиковано.

На јавном отличију ваља да се јавно и благодари.

Но пошто је вис. г. Екелфалуши шеф тајне полиције, и као таком не доликује му да излази на јавност, то ми, долепотписани, који заслуге његове давно познајемо и осећамо, не можемо благодарност своју ћутке прогутати. Зато ево ми у место њега јавно благодаримо.

Кано год што човек, кад најглавнију здравицу наздрави пехар испије и разбије, да га више који недостојник не употреби, — тако, мислимо, да би ваљало поступати и овом приликом, — изрећи, да је II. класа таковског ордена, своју нигда и несањању цел постигла и метут је у музеј прошлости, да се више нико њиме не подичи.

Браћа Срби.

С ове стране Саве.

Калуђерски послови.

Имамо у рукама оригинал од овога писма:

Поштована Госпоице!

Први поглед Вашег ока, беше стрела за моје срце, од оног дана црно ми поста оно небо, сунце ми зађе за облаке, па ми никако не излази, да ми срце и груди, које су тако ладне, као стена на морској обали;

У самоћи моје мрачне избе седнем и удављен у валима мојих мисли, више ми пута дође на решење мисао:

Дали је ово небески створ? да л' је анђео чувар престола божијег? да ли је било кадгод дивнијих лепотица од Ленке? да ли је та Венера што је живописци цртају, као Алем лепотица лепша од Ленке?

О кад се тргнем из мишљеног заноса у најлепшима дијамантима сана, тад се заплачем, јер помислим: Она ме не љуби, она неће да ме љуби, јер моје тело црна риза крије, мој је дворач мрачног испосника изба!

Ох Ленка, Ленка, да ти знаш шта учини твој први поглед од мене; — разори ми најјачу зграду у груди; знаш ли да си од мог срца начинила развалину, знаш ли да само у души живим, а тело ми је мртво. О, па зашто да бар осмек пређе преко твојих усана, те да тиме унеколико вратиш мир и покој моме мртвом телу, моме срцу, — ох Ленка, — мојој души; која је постала само сенка млађаног листића:

„Љубили те душа моја,
За то питај зору сјајну,
Ја сам њојзи поверио
Страховиту ову тајну,

Каква ли је љубав моја,
Нек ти зора прича саде,
Све по реду нек ти каже,
Мога срца горке јаде!“

Са високим поштовањем жељно очекујући Вашег одговора
ваш понизни
Т.

27/II 1880.

јеродјакон манастира Н.

У писму је назначен и манастир.

У другом писму пише исти:

„Та отвори двери прсију твоји и мене у престол срца твог намести да кад ја нато место стављен будем оћу заиста и ја двери прсију мои отворити и тебе у престол срца мог наместити и онда ћу највећу веру љубави наше до гроба, до гроба држати.“

Т.

И з С р е м а.

Дели-Пазовачки пастир, г. Чобанић, ради са г. Магарашевићем у својој пастви, односно стаду да га одаберу, хоћу рећи одаберу. Поп Пера је пун чирева, па боље би било да седи смиром него што путује с чиром. Кад су били у Саса, певали су са Швабама Оп-Саса, и додавали тра-лала! а одзив (ехо) је говорио: ла-ла! (а тако се каже деци, кад им се хоће да рекне да штогод нема)

*

У ш т и п ц и.

+ Опет земљетрес у Загребу. Још ће г. Живковић изнети, да је томе крива ћирилица.

= Један шпигонски лист (шпигон се српски каже у вода) доноси на првоме месту чланак, коме је у наслову уместо ваљда „Уводни“ наштампано „Уводни чланак.“ Слагачи нас уверавају, да то није штампарска погрешка.

□ Да је летос место дра Полита изабран барон Николић за мађарски сабор, љубопитљиви смо, на којем би месту „Срп. Независност“ донела његов саборски говор, кад је Политов (ваљда због каламбура) донела тамо негде под „Политичним прегледом.“ Варонон би онда морао доћи чак под „Метеоролошким белешкама“ (Варо-метер).

§. Сабор је сазван сада, кад је све цвеће прецветало, а нису га сазвали — као што смо се надали — пролетос о Ђурђеву, кад се селен носи у цркву, ваљда с тога, да не би ко мислио да је селенски сабор.

† Кад су нека господа г. 1869. претила народу „духовним бичем,“ онда им је г. др. Павловић попретио „моралним бичем.“ Да ли су, боже, ти бичеви још у животу?

○ При летошњим изборима посланика сметали су нам Мађари; ко ће нам сад, боже, стојати на путу, кад не бирамо с њима, него сами?

× Туже се на Земунског учитеља Лазича. Па лако је ту помоћи: ваља га само поставити за немеша, дакле дати му предикат „од,“ па ће онда бити одлазић — из Земуна.

≡ Зашто многи попови држе уз владику, а не уз народ свој, који их плаћа? Па то су баш карактери, јер неће да су плаћени за оно што раде!

☞ Из Митровице се туже општинари, да им је неко претио: „Натрумићу ја већ вама!“

? Један Турско-бечејски декларант (т. ј. један од оних, што хоће деклараторију од 1779.) рачуна, колика је диференција између броја присутних у Бечеју чланова 19 и 5.000.000 осталих Срба. — Кажу да је тако брестар, да није умео ни да прорачуна.

☞ Боже мој, нема ништа лепше, него одговорити увек својој дужности, па имати мирну савест. За претплатнике „Стармалог“ напомињемо само узгред, да смо увелико ушли у нову четврт! . . . **Аб.**

П у с л и ц е.

„Пест. Ллојд“ вели, да се проклета Русија из петини жила упиње, да се Словени у Аустро-Угарској не задовоље. — Е, слава богу, ето вам најбоље прилике да проклетој Русији напросите.

Брудер Јаша вели да је „Стармали“ српски „Болонд Мишка.“ („Болонд Мишка је био најбољи мађарски сатиричан лист за време кад се стењало под неправдом Баховом). — Ово је за нас леп комплимент, и ми би га хтели брудеру вратити. Али узалуд нам мука; у Мађара не налазимо ни је дног листа, ни сада ни онда, с којим би могли упоредити Јашино „Недељно“ недоношче.

Ми ћемо сад да бирамо посланике. Посланици ће да бирају патријара. Даклем свако ће нешто, да бира, само Герман зар да не бира ништа. — Не то не би било право! Њему ћемо оставити 12 намастира, па нек избере, који му је по вољи.

Данашња времена имају дрских пророка. На пр. неки Пленер прориче, да ће се за 15 год. у чешком нар. позоришту представљати немачки. Али тако дрски пророка још није било, који су пре 15 год. могли доћи па ту мисао, да ће пре него што се свет натрашке окрене, у Сарајеву играти немачко позориште.

Германова граматика.

Овако је Герман склањао реч „Управа“ пред једним свештеником, који му на подворење дође — кад се пролетос у Пешти бавио и кад се реч о епархијској управи повела:

Ја сам управа,
Ти си управа (поп у селу).
Ми смо (калуђери) управа,
Ви сте (попови) управа.

Када пак попа примети; А где је треће лице (т. ј. народ), повиче Герман: Он — није управа. Ми трећег лица овде, кад је о управи реч, не познајемо и не признајемо.

О да лепе радости, да дична чувара автономije!

Народна песма.

Ономад сам чуо ову (бар за мене) нову бачванску песму:

Ој јавори, јавори,
Под вама су паори,
А под бором господари
Уље и бећари.

Они што су ту песму певали пролазили су кроз Ђурчијску улицу идући пијаци. Кога су мислили бог би их знао! По речи „бећари“ судећи рекао бих да су мислили неког „неожењеног.“

Фармазоновић.

Ћира. А зашто је наша мађарска дијета баш Анђелића избрала у делегацију?

Спира. Ћиро, Ћиро, твој политични нос има кијавицу, кад не може ни то да намирише.

Ћира. Пристајем радо и на кијавицу, само ако ћу чути што пајметно.

Спира. (Шаће му у уво).

Пештанска господа знају врло добро, да ће будући пратријар наш имати стотину послова у своме народу.

Ћира. Аха!

Спира Али не знају кога ћемо избрати.

Ћира. Аха!

Спира. А знају за цело да нисмо пали на теме, да —

Ћира. Хихихи!

Спира. Зато су изабрали у делегацију онога, за кога извесно знају, да ће га свети Гурија решити од ових дојакошњих брига и послова, те ће имати највише празна времена. —

Ћира. Доста, доста, — и хвала ти! То сам и хтео да чујем.

Ћира. Ја не верујем да је дојакошњи председник Матице најмио баш Јашу Игњатовића, да му буде адвокат.

Спира. То не верујем ни ја.

Ћира. А да шта верујеш?

Спира. Верујем да има креатура, којима је труп у оку, што Срби имају и толико слободе, да у својим књижевнима друштвима могу бирати председника по својој вољи и своме увиђењу.

Ћира. А за што Камбер хоће да се да бирати за посланика, па да гласа за Анђелића?

Спира. Та знаш он је с Анђелићем ишао заједно у школу, па су то слатке успомене из детинства.

Ћира. Ал' он је летос гласао за Бенду, мађарског плебаноша, па јели и с њиме ишао заједно у школу и какве га с њиме слатке успомене везују?

Спира. Ту су ваљда слатке успомене заостале како је Бенда увек радио на томе, да ни један Србин не буде изабран за варошког чиновника, па ни варошког капетана; како се Бенда највећма одупрео у своје време да се српско народно позориште не зида на пијаци пред римском црквом; како Бенда не воле кад Срби говоре у репрезентацији српски; како —

Ћира. Доста, доста, сад бар знам шта је српска свест.

Ћира. Који је то, бога ти митрополит, што га је Стојан Новаковић збацио?

Спира. То је онај исти митрополит српски Михајило, што му је баш исти Стојан онако одушевљено тапшао, кад је оно г. 1867. исти митрополит онако

лепо поздравео и благословио (другу) омладинску скупштину у Београду.

Ћира. Е сад да је жив српски списатељ Марколза (види „Историју књижевности“ Стојана Новаковића), могао би тај чин достојно описати, да се сачува за потомство.

Спира. А да је жив Рајић могао би превести Кантову песму о тој ствари (види опет „Историју књижевности“ Стојана Новаковића).

А ј а о!

Месечина благо сјаје

Одозгора.

А њих двоје сами стоје

Код прозора.

Она ћути, ништ' не вели

Ту стојећи, —

А он бира све најлепше

Слатке речи.

Приповеда срца свога

Сан на јави;

Говори јој о пламену,

О љубави.

Говори јој о дивоти

Земска раја;

Говори јој дуго, дуго, —

Нема краја,

Поче сликат' живом бојом

Своје јаде. . . . .

Наједаред скрсти руке,

Па застаде. —

„Ох, ви канда уздишите!? —

— Сажаљевам!“

„Не уздишем —“ рече она,

Само — зева м.“

— Ћ.

П р е д л о г.

Де не би г. градоначелник принуђен био поједине бираче к себи дозивати и с њима дангубити, то предлажемо, да се „Позиви“ на избор, које сваки бирач и онако добива, овај пут овако попуне и бирачима уруче:

Куће бр. . . . .

П О З И В.

За г. бирача Н. Н. . . . .

Позивате се овим, да изволите доћи 26 окт. у 9. сати у општинску дворану ради избора Ђоке Камбера на Карловачки сабор.

У Н. Саду и т. д.

Градоначелник.

Изјава једног Новосађанина.

Не могу прећутати и затајати чувство благодарности и признања према нашем г. градоначелнику, који ме је ономад — као и многе друге саграђане моје, нарочито нас паоре — дозвоа себи и очински ми саветовао за кога ћу гласати при наступу пајућем избору посланика на карловачки сабор.

Ми смо људи прости, па у многим приликама не знамо шта да у овом или оном случају радимо. С тога је врло човечно и благородно од оца и старешине ове вароши, да нас својим мудрим саветом упућује и поучава и хвала му на томе.

Ал' кад се он тако стара за нас паоре и наше добро, онда га молим у име свију нас, да нас исто тако призива и договара се с нама и у другим нашим стварима.

Тако на пример:

Да нас призове и упути нас, шта треба варош наша да ради са нашим сокацима, који су огрезли у блату и провалама, те нам се кола заваљују и крају, а овамо и ми плаћамо порез тако исто, само нам пада много кривије, као и господа на пијаци.

Да нас призове и запита нас, где би још ваљало наместити на кућама варошке зењере, да се не изврћемо, кад по мрачној ноћи уморни с пута дођемо из далеких села и вароши, куда смо наш еспап вукли, да коју крајцару заслужимо, те да можемо силне терете поплаћати.

Да нас призове и поучи, шта да радимо, а да нас Чивути по пијацама не варају и не глобе, како би нам љутим знојем стечена крајцара остати могла да плаћамо варошки порез и стражарину, те да и од сада наши сокаци остану слободни од ноћних стражара.

Да нас призове и обавести, за што се најпре и најпре калдрмисао сокак златне мачке*), куда скоро нико и не пролази; изузимајући оне пријатеље, који ноћу иду у „парни млин,“ а зашто се није најпре који наш сокак изравнао, насуо и оправдио, којим ми сваки дан пре сванућа на многобројним колима носимо господи на пијаци зеље и поврће за ручак, јер би остала господа гладна без наших вредних руку.

О томе би се ми волели разговарати, а не о томе бригу водити, како ћемо удесити, да онај господин, што има 24.000 фор. годишња прихода, добије још радоша Даљ, Борово и Бело брдо.

Но кад нас је већ почео призивати, надам се да ће то сад уобичајати, и с нама, макар што смо паори, опет се лепо и својски разговарати о потребама нашим. те ако и опет — недао бог! — наступи која гладна година, уверен сам да ће нас одмах дозвати и поучити, како да извучемо кожу.

Исто тако и за браћу салашане чекам берићетан рад од стране наше варошке господе.

Совра Пућкало,

Новосадски бостанџија и бирач (добрих бундева и тикава).

*) То је онај сокак који стоји између градоначелникове куће и пијаце.

Рачунске задаће.

I.

Ко ми може прорачунати: кад Бечкеречка (Нота бене Великобечкеречка) читаоница има до 150 чланова, колико њих плаћају, а колико их дужни остају, кад једва има новаца, да се претплати на „Пестер Ллојд“ и „Заставу“?

II.

Кад је Српска читаоница у В. Бечкереку још пре годину дана, држала десет српских листова, а сада држи само један, колико је за ову годину дана напредовала?

III.

Кад бечкеречки г. прота држи у горњој гимназији на месец два пут предавање из српског језика а два пут из катихизиса, а за то вуче годишње 300 фр. — Колко онда свештеника треба да буде на нар. сабору, па да нас роми даба што пре мит сак унд пак однесе?

Истинић.

Ж е љ а.

Знате ли шта вам желим,

Моје Српске секе?

— Да будете беле.

И без апатеке.

§

Безубић и Глуварић.

Безубић (виче) Даклем Енглези ухватили Парнела и затворили га.

Глуварић (виче још већма). Ето га на, — нисам ни знао да је отишао у Енглеску. Но, том човеку баш не даду мира! Куд се год макне —

Безубић. Станите, молим вам, кога ви мислите?

Глуварић. Па ви ми кажете, да су Енглези затворили Корнела.

Безубић. Е сад ти изиђи на крај са глумим човеком. Никад више нећу с њим разговарати.*)

*) Неверујте му. Чим буде згодна прилика, ево њих опет заједно. Слагач.

Нешто за оцену брака.

Један шаливчина био у друштву и ту чује да се неки његов давнашњи познаник оженио.

„Но, томе се радујем“, рече он — „али ипак“ додаде промисливши се мало. „зашто да се радујем? Та човек ми није ништа скриво.“

Неком проти.

За кога ћеш гласати

Напред ћу ти касти:

За шарана печеног

И сома на масти.

У Избишту.

Шалајдановић.

ЧУПАВИ ЧЛАНЦИ.

VI.

Међер од свих новина (овом приликом мислим само београдске), од који се безпристрасном читаоцу мозак врти, баш као оно кад неиграч западне у велико коло, па се тако нађе у чуду, да не зна је-ли мушко или је женско, — или средње; јер му с једне стране подвikuју:

Хајд' на лево, браца Стево

са друге:

Хајд' на десно, мила сестро!

са треће:

Ево мете, драго дете!

од свих тих новина, велим, „Српска Независност“ је најскромнија. Нема ти ту разметања, као оно Палилулић у последњем бр. „Стармалог“, што преузноси заслуге либералне странке, (наравно у ширем, све-светском, историчком јој смислу). У 4. броју разлаже нам „Срп. Нез.“. Како она схвата либералну странку. Нема ти ту да се она подбочи, исприја, да се поташше по грудима па да н. пр. каже.

„Ове су ирси широке, ту може да стане све, што је напредно и најнапредније (ако је само у нас и у нашим данашњим приликама остварљиво и — нама корисно). За то ви сви, које човек види, кад старовољцима леђа окрене, не треба вам засебни партаја; ирактине тежње ваше и наше дај да сложимо па да будемо једни и јаки, — а даље теорије и желе оделимо и уклонимо са свакидашњег пута, да о њих не зашмекло, — преместило из на висину академичког претресања, па што је за сазревање, то ће сазрети и пре и боље. За то се здружило или бар изближило! Наша либералност није тако узаних граница, да признаје прогресисте, као нешто, што је од нас одељено и што не спада и у наш оквир!“

Тако сам бар ја, као човек невешт у политици мислио, да ће „Српска Независност“ у рог духнути.

Међу тим признати морам, да ако је скромност главна врлина политичких партија, то све друге партије, без изузетка, морају венац славе њој уступити.

„Срп. Независност“ у своме 4. броју признаје оправданост бића (raison d' être) и конзервативцима и прогресистама али нити чизме облачи да од њих одмакне, нити коња седла да ове (разумем праве прогресисте) у нечем стигне. Њено је да стоји у среди „оживљавајући једне (конзервативце) а стишавајући друге“ (прогресисте*) — и бринути се да развој иде „слободно и без насиља“. — И то је леп задатак, али ако је то сав задатак онда међем случај, кад би две крајне странке било погодбом, било гаранцијом или ма којим начином осигурале се од насиља, осигурале слободан развој, — ху, куд би се онда, у тај исти мах део „raison d' être“ либералне странке??!

†) Овом приликом могло би се расписати награда уз питање: — Шта је лакше, или конзервативце „оживети“ или прогресисте стишати. Слагачица.

За то ја, у место сада да продужим овај чупа ви чланак, водем се попети на таван (не само ради лепшег изгледа) него и да тамо потражим прашне књиге и новине, дела некојих људи, који су данас око „Српске Независности“; можда ћу тамо наћи ширу дефиницију и узвишенији задатак слободоумне странке.

Међу тим нека се „Срп. Независност“ не нађе увређена од мене, јер ја признајем не само да она не стоји на једном месту, — него шта више, и то да се (у скромности својој) јако затрчала.

Где је народна странка?

„Где је народна странка?“ пита брудер Јаша у својој кратковидој безазлености.

Хајд да га удостојимо бар неколико одговора.

1.) Народна је странка, брудер Јашо, тамо где год се окренеш. Та ето ти, за бога, у сваком броју за њу зашмекло, — па још питаш где је.

2.) Народна је странка у градовима своје истрајности, у селима свога стрљења, на путевима законитости, на раскршћу горка искушења, у храму уздања, у дубини твоје мржње, на висини своје свести и т. д. и т. д.

3.) Народна је странка тамо, где пештанска господа, макар да им треба годишње 107 милиона фр. за интерес на земаљске дугове, ипак налазе за потребно бацати новац на издржавање одметничких листова, које нико не чита.

Кад би имали коме, могли би смо наћи још једно туце одговора.

Али где је негдањи благонадежни јуноша? где је пријатељ Симе Милутиновића Сарајлије? где је писац новеле „крв за род“? Где је Јаша Игњатовић? — То нек нам когод каже.

Стармали.

О г л а с.

Потписани продајем старо гвожђе и разбијене флаше. Особито препоручујем своје клерикалне бургије, које се врло добро могу употребити за бургијашење при наступајућим изборима; а имам на стоваришту велику количину разбијених реакционарских флаша, којима се могу врло згодно главе разбијати.

Обоје по најјефтинијој цени, што но веле за „Spottpreis.“

Јајтелес Венделес
из Турског Бечџа.

Шта је живот?

Живот је лимунада, начињена од обичне свакидашњости (то је вода), из несреће (то је лимун), и из среће (то је шећер). Кад су те три ствари како треба, сарамерно помешане, онда је лимунада кусна. Ако је лимуна више него што треба, онда се каже: тај је човек несрећан. Здравно ретко бива да је шећера сувише, да је лимунада преслађена.

Састанкологично.

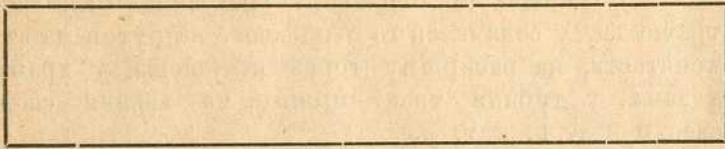
Кад се двоје шећу
По росноме цвећу,
Па тој њиној срећи
Кад приступи трећи,
Па тај трећи, аманати,
Кад се опет дома врати,
— Јест', тако ми вере моје,
Тад остају опет двоје. (Flieg. Bl.)

Нећемо да кажемо.

Чујемо да нека „перјаница“ у Новом Саду хоће да постане нечија „перушка.“

Ко, како, која, за што, чија, крошто, еда ли коме, где, куда, одкуд и т. д. то још за сада нећемо да кажемо, него ћемо да ћутимо и да чекамо.

Само остављамо овде празно место, па да га — ако узмоарамо — испунимо:

Како је то ?

Како је то, да је ваш новосадски прота Захарић — живу сушту епископу бачком — приликом бавлења у Будапешти за време славе сватова престолонаследника, код „Блуменштекла“ овде у Пешти ручајући са архимандритом Василијаном и будимским протом, дигао чашу у здравље Василијана, као што скоријег епископа бачког! А овамо зна се, да бачка епископија није упражњена, него је дијецезан ваш још хвала богу жив и здрав!

У Будапешти

Бркајлија.

И јесте и није.

Кад човек добро промисли, мора рећи да Старчевић има право кад му је неправо што се говори о утеловлењу границе „матери земљи“, — јер заиста ни Хрватска, ни Славонија ни Далмација нису никад родиле граничарско дете! (и то дете није никада имало матере, него само маћехе).

Али кад човек још боље промисли, онда ће наћи, да тај израз ипак има смисла. Јер граница је сада (као граница) умрла, па то већ стари уобичајени погребни стил собом доноси да се о мртвацу каже, е ће му се тело предати матери земљи.

Али — пошто је граница само као граница умрла, а као велика мученица треба сад у нов и бољи живот да пређе, то је, чини ми се, главно питање, не какву ће матер, него какве ће — сестре у овом спојењу наћи. ???

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме деветнаестом броју за 1881 ове чланке: 1. Преварен ловац. Песма (са сликом) од чика Јове. 2. Јунак Марко. 3. Куцина кућа, песма (са сликом) од Пајице. 4. Парасије и Зајксид (са сликом). 5. Тичица. Приповеда својој малој браћи Милорад Ј. Митровић. 6. Оквир од сламе за фотографијске салике (са сликом). 7. Залуд књига, кад не зна да чита (са сликом) од М. Ј. Митровића. 8. Нешто о словачком народу. 9. Сати. 10. Овејана зрнаца. 11. Вера. 12. Проба вредности. 13. Очева тица, песма од чика Јове. 14. Разнолије. 15. Даштања. 16. Решења даштања. 17. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien, II. Praterstrasse 67 — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шиље се на адресу **Штампариие А. Пајевића** у Новом Саду.

ТРАЖИ СЕ 30 ПРИМЕРАКА „СТРАЖЕ“

свеске прве.

Коме је за продају, нека пошаље у крстоплету потписаној штампарии, која ће за сваки чист и цео примерак платити 1 ф. а. врл.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА,
у Н. Саду.

ОГЛАСИ

Част нам је п. т. публици Новог Сада и околине на знање ставити, да смо наш

Фотографски завод

под фирмом

КЕНИГ И СИНГЕР

отворили 1. јуна п. н. у сада Стефановићевој кући одмах до Шнајдеровог хотела, и да смо га зарад удобности публике снабдели са свима у ову струку спадајућим реквизитама и особитом удобношћу. Ослањајући се на многогодишње у ту- и иноземству набављено искуство, што смо га стекли у току нашег рада, бићемо с особитим обзиром на вештачки укусе п. т. публике вазда готови, да све нами достављене налоге савесно, тачно и сасма брзо изведемо, како би тиме свима на нас стављеним захтевима по поднесеним жељама за доста учинили, и у свако доба оправдали поклоњено нам цењено поверење; зарад укусне израде слика набавили смо себи најновије инглеске и француске апарате и декорације, и труди ћемо се вазда, да задобијемо потпуно задовољство пошт. публике. Препоручујући наш са свима удобностима снабдевен завод благонаклоности п. т. публике молимо да би имали доброту што обилатије потпомоћи ово наше са знатним материјалним жртвама скопчано подузеће а ми обећавамо у напред, да ћемо тачно и савесном послугом у свако доба оправдати ову благонаклоност.

Нови Сад јула 1881.

С поштовањем

10—18

КЕНИГ и СИНГЕР.